

Od Redaktora

Niniejszy numer „Studia de Cultura” poświęcony jest wybranym zagadnieniom, zjawiskom, fenomenom kultury metalowej. Autorzy artykułów zgromadzonych w tomie koncentrują się na wieloaspektowych problemach, tekstach, praktykach kulturowych, ale także na charakterystyce i analizie twórczości konkretnych artystów sceny metalowej, zebrane prace wpisują się zatem w obszar subdyscypliny nauk humanistycznych i społecznych znanej w krajach anglosaskich jako *Metal Music Studies*¹.

Historię powstania *Metal Studies* przybliży Czytelnikowi Anna Baka, dokonując również przeglądu stanu dotychczasowych badań tej tematyki. Zagadnienie cech osobowości w kontekście preferencji muzyki metalowej opisuje z kolei Joanna Pluta. Konrad Sierżputowski podejmuje problematykę somatoestetyki fikcyjnych zespołów death- i blackmetalowych, poddając analizie komiks Krzysztofa Owedyka *Będziesz się smażyć w piekle* oraz japońską animację w reżyserii Hiroshiego Naghama pt. *Detroit Metal City*.

Kolejne teksty koncentrują się wokół analizy działalności artystycznej wybranych zespołów muzycznych. Wiktor Werner opisuje fenomen kultury masowej, jakim jest twórczość rosyjskiej grupy heavymetalowej Aria (Ария) w kontekście badań nad współczesną kulturą i społeczeństwem rosyjskim. Andrzeja Juszczuka interesuje relacja pomiędzy płytą *Times of Grace* Neurosis oraz albumem *Grace* Tribes of Neurot (1999). Badacz koncentruje się na analizie brzmienia oraz swojej „lustrzaności” kompozycji wspomnianych zespołów. Anna Svetlova porusza w swym tekście problematykę podmiotu mówiącego w twórczości fińskiego zespołu Nightwish w zestawieniu z romantycznymi koncepcjami poezji, miłości, natury oraz mitem poety „wyklętego”. Suicie *Zmierzch Bogów* (1991) szwedzkiej grupy Bathory poświęcony został z kolei artykuł Bartosza Małczyńskiego. Autor omawia historyczny kontekst ukazania się albumu *Twilight Of The Gods* oraz dokonuje interpretacji tekstowej zawartości tego wydawnictwa. Jakub Kosek analizuje wybrane aspekty autobiografii heavymetalowego protoplasty Tony’ego Iommiego, rozpatrując narrację autobiograficzną pt. *Iron man. Moja podróż przez niebo i piekło* z *Black Sabbath*, m.in. w kontekście kategorii pamięci.

Problematykę rozwoju polskiego black metalu w XXI wieku podejmuje w swym artykule Filip Polakowski, analizując, czy uzasadnione jest twierdzenie o stopniowym wchodzeniu black metalu do muzycznego mainstreamu. Cechy charakterystyczne japońskiego metalu omawia z kolei Agnieszka Kiejziewicz, akcentując rolę zjawisk kulturowych towarzyszących przemianom muzyki metalowej, takich jak

1 Subdyscypliny lokowanej najczęściej w obrębie studiów nad muzyką popularną (*Popular Music Studies*) oraz szerzej studiów kulturowych (*Cultural Studies*).

subkultury *zoku* czy estetyka *visual kei*. Krzysztof Socha charakteryzuje motywy biblijne pojawiające się w tekstach zespołów metalowych, m.in. Kata, Behemoth czy grupy Frontside. Andrzej Mądro analizuje djent jako podgatunek metalu progresywnego, przedstawia aktualny stan badań zjawiska, jego genezę, głównych przedstawicieli, a także podejmuje próbę umiejscowienia poetyki i estetyki djentu w perspektywie przemian w sztuce.

Tom zamykają dwa opracowania podejmujące wybrane zagadnienia muzycznego dziennikarstwa prasowego. Tomasz Florczyk analizuje język dziennikarstwa redaktorów zajmujących się odmianami muzyki metalowej w miesięczniku „Rock’N’Roll” ukazującego się w latach 1990–1991. Z kolei tekst Artura Trudzika dotyczy m.in. roli szeroko rozumianej muzyki hardrockowej i metalowej w strukturze pisma muzycznego „Tylko Rock”.

Prezentowane w numerze artykuły koncentrują się więc, zarówno wokół biografii i twórczości poszczególnych twórców muzyki metalowej (prekursorów i kontynuatorów), jak i odbiorców, fanów i reprezentantów metalowej subkultury. Autorzy tekstów niejednokrotnie dotykają problematyki genealogicznej w obrębie *metal music*, dokonują historycznych, teoretycznych oraz krytycznych analiz konkretnych zjawisk metalowej kultury, badają też medialne reprezentacje i opisują wybrane kategorie w odniesieniu do dziennikarstwa i mediów muzycznych. Zgromadzone artykuły charakteryzuje inter- i multidyscyplinarność, zatem węzłowe i konstytutywne w zakresie *Metal Studies* cechy wskazywane przez anglosaskich inicjatorów badań kultury metalu, m.in. Roberta Walsera, Karla Spracklena czy Nialla Scotta.

Autorzy zebranych w tomie tekstów to nie tylko reprezentujący różne pokolenia i dyscypliny naukowe badacze, psychologowie, socjologowie, literaturoznawcy, medioznawcy, kulturoznawcy, muzykolodzy czy antropolodzy, to także aktywni i zaangażowani pasjonaci oraz miłośnicy muzyki metalowej. Mam nadzieję, iż oferowany numer „Studia de Cultura” pozwoli Czytelnikowi zauważyć bogactwo, mnogość i wartość złożonych zjawisk metalowej kultury. Życzę satysfakcjonującej lektury.

Jakub Kosek